

POSTRADAĆ (23) *vb impf i pf*

pf (22), *impf* [*praes*] (1) *BudBib*.

o oraz drugie a jasne; w *inf* pierwsze a jasne; w pozostałych formach -strã- (14), -stra- (6); -strã- *BudBib*, *WerGośc* (3), *PudłFr*, *KochProp*, *GrochKal*, *GórnTroas*, *KlonWor* (2), *SzarzRyt*; -stra- *CzechRozm* (2), *Phil*; -strã- : -stra- *CzechEp* (2:1), *GórnRozm* (1:2).

inf postradać (2). ◇ *fut i praes* 3 sg postrådą (4). ◇ 3 pl postrådają (1). ◇ *praet* 1 sg *f* -m postrådąła (1). ◇ 2 sg -ś postrådąła (1). ◇ 3 sg *m* postrådął (2). ◇ 3 pl *m pers* postrådali (4). ◇ *con* 2 sg *m* byś postrådął (1). ◇ 3 pl *m pers* by postrådali (3). ◇ *con praet* 3 sg *m* by był postrådął (1). ◇ *part praet act* postrådąwszy (3).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w.*

Stracić, utracić; deficere PolAnt; amittere, decollare, deperdere, excidere, orbari, perdere, privari, prodere Cn [czego] (23) : [*Saul*] iáko sie prętko Krolem vrodził/ y iáko potym rychło krolem pozdrowion był/ ták też zás prętko krolestwá postrådął. *CzechRozm* 140; *CzechEp* 335; iełli lię tákowi [*pijanice*] nie obaczą/ nie tylko krolestwá niebiełkiego pozbedą/ ále y oyczyzny y poczćiwości/ á k temu dobrej ławy/ nie tylko łwey/ ále y przodkow łwoich postrådaią *WerGośc* 225; dáleko lepiej było z przodku lekarzá łuchác/ bo [*chory*] tylko by był postrådął palcá iednego/ á niechcąc rády dobrej łuchác/ vtrácił rękę całą. *GórnRozm* K2v; *KochProp* 15; *KlonWor* 42.

Zwroty: »czci postradać« = *być wyjętym spod prawa* (1): bo zá niełádzieniem/ zá niekárnoścíá [...] siłá lię złego ná broi/ ták iż zbrodniowi nielża/ iedno czći postrådawłzy/ iść ná Niż *GórnRozm* H4.

»władze postradać« (1): Ale głupięgo trudno wyncowác [...]. Y będą dobrzy w rychle tēmi włádác/ A oni władze mułżą łwéy postrådác. *KochPs* 73.

»zdrowia postradać« = *umrzeć, zginąć* (1): ábowiem przyłzedłem dla przypátrzenia sie łzaleńtwnu twemu/ ktory nie przełstawíac ná Krolestwie Mácedońłkim/ cudzych rzeczy dołstawíac/ łam siebie w tákowe niebełpieczeńłthwo podáiełz/ żebyś y zdrowia y Krolestwá postrådął. *Phil* K.

»żywota postradać« (1): Iáko ná kárku końłkim kiedy ocokály Slep vśiędzie: [...] Ták lichwiarz otrzáłkány/ doić nie przełtanie; Aż w żyłách krwi y dułze/ aż w kościách niełtanie Szpiku wyłchłych: dopiero zemdlony vpada Lichwodawcá: lichwiarz z nim żywotá postrada. *KlonWor* 76.

W przen (3) : Cudzołožnik (lepak) postrada łercá/ zátraca dułżę łwoię kto to czýni. *BudBib Prov* 6/32.

Zwroty: »gardła postradać« = *zginąć* (1): dla ktoregoby [*Zakonu*] rádłzey gárdłá [*Żydzi*] postrådali/ niłzby w czym wiary łwey y Bożego rołkazánia vłzczerbek [...] vczynić mieli. *CzechRozm* 67v.

»postradać serca« = *zakochać się* (1): Oná [*miłość*] mi łerce wzięłá/ przez które człek żywię: A kto łercá postrada/ ten vmárł prawdłziwie. *PudłFr* 50.

a. *O dobrach materialnych* (5) : A wiem też o wielu tyłięcy tych/ ktorzy/ ácz mieli wielkie dołtátki: iednák nie tylko ich postrådali/ ále y gárdłó vtráćili *CzechEp* 351, 133.

Zwrot: »majętności, dobr postradać« [*szyk zmienny*] (2:1): ktorzy [*gracze w kości*] wtey iedney rzeczy pilni łą/ yżeby włzyłtkich dobr łwých postrådali *KwiatKsiąż* P4; macie wizerunk te⁸⁰ zmyłłonego Chryłtufá/ y z Apołtołow [*falszywych*] iego brác/ ktorzy nie tylko máiętności łzkárádzie postrådali/ ábo lię łzátánowi w moc byli oddáli *WerGośc* 221; *GórnRozm* B4.

b. *O śmierci bliskiego lub ważnego człowieka (5) : (nagł) Nagrobek ie⁸⁰ M.P. Mikołaiowi Mieleckiemu [...] (–) [...] POlko/ iefli maż rozum/ łzy hoynie wyléway [...]. Chybá ieflibyś buiác po fwéy woli chćiáá/ Tufzę/ iżeś go bárzo rádá połtradaá. *PudłFr* 61; *GórnRozm* C4v; Tá [wdowa] oycá/ brátá/ męža oplákawfzy/ Trzech wielkich Krolow/ y šiołtr połtradowfzy/ To zá poćiechy wfzyłtkie łobie liczy/ Ze Zygmuntowi Bog korony życzy. *GrochKal* 21; [Pyrrus] pięknie Grékóm fłużył/ Gdy nád łtarcem Priámém okrucieńłtwá vżył. Nád tym łtarcem/ który przed Achillem wpadał W żalu po mężnym fynie/ którego połtradał. *GórnTroas* 26; *SzarzRyt* Dv.*

Synonimy: potracić, stracić, utracić.

Formacje współrdzenne cf STRADAĆ.

Cf **POSTRADANIE, POSTRADANY**

LWil